

Plenum

Onsdag 18.11.2020 kl. 13.59—21.31

14. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

Regeringens proposition RP 170/2020 rd

Utskottets betänkande FiUB 22/2020 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 14 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 22/2020 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget.

Debatt

16.55 Pia Viitanen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös tämä on hyvä ja tarpeellinen esitys, ja valiokunta luonnollisestikin puoltaa sen hyväksymistä. Itse pidän jopa välttämättömänä, että joku tämänkaltaisen esitys on yhtenä osana sitä toimenpidevalikkoa, jolla nyt paikkaamme Veikkauksen erittäin hankalaa tilannetta. Sitä kautta sitten myös parannamme näiden järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vastaamme tämän hetken kriisitilanteeseen.

Kaiken kaikkiaan tässä siis esitetään, että arpajaisverokantaa alennettaisiin 12 prosentista 5,5 prosenttiin. Käytännössä se tarkoittaisi, että väliaikaisesti ensi vuonna näin toimittaisiin, jolloin arvioitu verotuoton määrä vähenisi noin 80 miljoonaa, mutta toisaalta se sama summa olisi se, millä tätä kautta Veikkauksen tuoton putoamista kompensoidaan.

Valiokunta toteaa omassa mietinnössään myös sen, että tämä on yksi osa ja että myös muita reittejä pitkin tämä tilanne korjataan ensi vuodelle, mikä on siis hyvä, tärkeä, välttämätön asia, että näin toimitaan. Tähän korjaamiseen käytetään siis myös muita elementtejä — budjetin kautta sekä voittovaroja.

Tässä yhteydessä valiokunta nimenomaisesti toteaa, että järjestöjen tilanne on hankala. Toteamme myös jatkoa ajatellen, että on täysin välttämätöntä miettiä jatkotoimia ja kokonaisuutta, miten sitten saamme tämän ongelman ratkaistua.

Kuten sanottu, tässä on nyt ensiapu. Tämä helpotus koskee ensi vuotta, ja se on sitä kautta osaltaan erittäin tervetullut.

16.57 Joonas Könttä kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen juuri tuossa kertoikin, minkä takia tämä muutos on tehty, ja syy on tietysti se, että näille edunsaajille pyritään turvaamaan vakaa rahoitus, ja tämän voisi sanoa ehkä olevan sellainen laastari kuitenkin ihan kohtuullisen kokoiseen avohaavaan.

Isossa kuvassa on tietysti tärkeää, että kun markkinat ovat muuttuneet — ei pelkästään koronan takia — niin tätä Veikkauksen keräämää rahaa näiltä pelaajilta ja myös peliongel-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

maisilta pohdittaisiin laajemmin. Tässä kohden pää on avattu siinä mielessä, että nyt näitä edunsaajia tuetaan myös valtion budjetista. Minusta tämänkin salin olisi syytä vakavasti pohtia sitä, että ensi askel tässä muutoksessa olisi se, että Veikkauksen pelitappiorahat viettäisiin valtion budjettiin ja valtion budjetista sitten tuettaisiin näitä edunsaajia ja tämä epä-terve kytkös poistettaisiin. Tässä kohden on huomattu, että tällä budjettirahoituksellakin, kuten ensi vuonna toimitaan osittain, voidaan tämä järjestelmä toteuttaa, ja silloin tällaista moraalista ja eettistäkin ongelmaa ei ole, mihin liittyen muun muassa urheilun puolelta olemme jo saaneet hyviä puheenvuoroja.

Sitten on kokonaan, arvoisa herra puhemies, toisen keskustelun aika puhua siitä, että siirtyisimme tästä Veikkauksen mallista lisenssijärjestelmään, kuten Ruotsissa on toimitettu, mikä tämän kytkyn poistaisi ja olisi muuten parempi myös näille edunsaajille, mutta se jätetään toiseen keskusteluun.

16.59 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tämä esityshän merkitsee siis sitä, että Veikkaus Oy pystyy vuonna 2021 jakamaan tuotoistaan järjestöille ja muille edunsaajille, avustuksia saaville tahoille, 80 miljoonaa enemmän kuin ilman tätä veroprosentin alentamista. Veikkaushan on aika hankalassa asemassa. Sen tuotot ovat alentuneet vuositasolla tänä vuonna yli 300 miljoonaa euroa — 300:sta 350 miljoonaan euroon on tämän hetken arvio — ja tässä on tietysti monenlaisia syitä, koronakin on osasy, mutta varsinkin se, että peliongelmaisten suojelua on pyritty lisäämään ja pyritään lisäämään.

Tämä on surullinen ja ristiriitainen tilanne siinä mielessä, että tässä nyt sitten edunsaajat, jotka ovat tieteen, taiteen, nuorisotyön, urheilun, liikuntakasvatuksen, terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen ja hevoskasvatuksen ja hevosurheilun alalla, voivat pitemmällä tähtäyksellä joutua etsimään muita rahoituskeinoja, mutta onneksi ensi vuoden osalta hallitus on hoitanut asian ja antanut esitykset, että rahoitus pystytään pitämään käytännössä tämänvuotisella tasolla.

17.01 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Tämä esitys niin hallituksen puolelta kuin valtiovarainvaliokunnan käsittelyn osalta on tietysti mitä kannatettavin, ja siitä täytyy antaa tunnustus.

On hyvä, kun asia on nyt ensi vuotta silmällä pitäen kunnossa, mutta täytyy sanoa, että kyllä huolestuneena ja jossain määrin järkyttyneenäkin luin tänään Maaseudun Tulevaisuuden haastattelua siitä, mitä näitä asioita hoitava tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko on todennut. Lainaan täältä suoraan: ”Tulevina vuosina jaossa on niukkuutta. Kanustan kaikkia lajiliittoja aloittamaan keskustelun siitä, mikä on toiminnan kovin ja tärkein ydin.” Olen toiminut itse kahden lajiliiton puheenjohtajana aikaisemmin — en onneksi enää — ja täytyy sanoa, että kyllä minun käsitykseni on se, että tällaista niukkuutta on kyllä siellä ollut aikalailla ja aika monessa liitossa on tälläkin hetkellä eletty niin kuin kädestä suuhun, ja kun tiedetään, että tässä taloustilanteessa, missä me olemme, myöskin tämä elinkeinoelämän tuki varmasti tulee monelle lajiliitolle pienenemään, niin tämä viesti ei kyllä todellakaan kuulosta hyvältä.

No, jos jotain positiivista ajattelee, niin voi tietysti ajatella, että tämä on siinä mielessä positiivinen, että tämä on ensimmäinen kerta, kun kuulen tämän hallituksen taholta, joka nyt on voimissaan, että jostain pitäisi säästää. Mutta on se aikamoinen arvovalinta, että se kohdistuu nimenomaan liikuntaan, liikuntaan ja urheiluun, ja myöskin näille muille Veikkauksen avunsaajille, koska ymmärsin, että tämä Saarikon puheenvuoro tarkoittaa näitä

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kaikkia muitakin. Että tämäkö on se kohta, mistä ensimmäisenä lähdetään säästämään, kun lähes kaikkialle muualle on lisätty? Hoidetaan luonnonsuojelualueita ja lisätään niitä ja korotetaan sosiaaliturvaa ja mitä kaikkea tässä on tehty, myönnetty yritystukia Business Finlandin kautta ja niin poispäin, mutta ensimmäisenä sitten leikkuri uhkaa iskeä juuri tänne liikuntaan, taiteeseen, tieteeseen ja kulttuuriin. On tietysti yhdenlainen arvovalinta sekkin.

Toivon, että nämä uhkat eivät toteudu, mistä tässä on puhuttu, mutta kyllä vaaralliselta näyttää, koska lausunto on asiaa hoitavan ministerin itsensä ja erittäin tuore.

17.03 Mats Löfström r: Arvoisa puhemies! Arpajaislainsäädäntö kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain nojalla Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, arpajaistoiminnan verotus kuitenkin valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 49 §:n mukaan Ahvenanmaalla maksettujen arpajaisverojen rahamäärät palautetaan Ahvenanmaan maakunnalle vuosittain valtion varoista. Vuonna 2019 arpajaisveron nettokertymästä, 121,2 miljoonasta eurosta, Veikkaus Oy:n osuus oli 93,4 prosenttia eli parisataa miljoonaa euroa ja Pafin osuus 5,6 prosenttia eli 12,4 miljoonaa euroa. Pafin maksama arpajaisvero alenisi runsaalla 6,5 miljoonalla eurolla, jos sen maksettavaksi veroksi ilman muutosta otetaan vuotta 2019 vastaavasti 12,4 miljoonaa euroa. Vaikutukset riippuvat osin koronaepidemian tulevasta kehityksestä, joka on kuluvana vuonna merkittävästi vähentänyt laivaliikennettä, millä puolestaan on vaikutuksensa Ahvenanmaalla kotipaikkansa omaavilla aluksilla olevien Pafin automaattien ja rahapeliin tuottoon. Pafin maksaman arpajaisveron alentuessa alentuisi myös Ahvenanmaan maakunnalle itsehallintolain 49 §:n nojalla valtion varoista palautettava määrä, vuoden 2021 osalta noin 5,6 miljoonalla eurolla.

Ärade herr talman! Åländska Paf — precis på samma sätt som Veikkaus — är ett samhällsägt bolag registrerat i Mariehamn på Åland som betalar skatt till Finland och vars vinstmedel används för samhällsnyttig verksamhet på Åland. Den enda skillnaden är att Paf:s vinster används för samhällsviktig verksamhet på Åland och där stöder idrott, kultur och social verksamhet precis på samma sätt som Veikkaus vinstmedel i fasta Finland. På samma sätt används inte Veikkaus vinstmedel för att finansiera den här typens verksamhet på Åland såsom i fasta Finland.

Eftersom det knappt finns några privata stiftelser eller fonder på Åland som stöder allmännyttig verksamhet på Åland, är Paf:s vinstmedel extremt viktiga för Ålands tredje sektor. Paf:s existens är således en ödesfråga för hela Ålands tredje sektor och indirekt för Åland. Paf anställer också 200—250 personer på Åland och är en mycket viktig arbetsgivare. Därför har det här lagförslaget som nu föreslås godkännas också stor betydelse för Åland och självstyrelsen och åländska Paf.

17.06 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on sinällään erittäin tarpeellinen, ja me tiedämme, että tätä kautta nyt sitten Veikkauksen varoja pystytään ohjaamaan enemmän sinne järjestökenttään, joka on todellakin suurten vaikeuksien edessä, kun tiedämme, että Veikkauksen tuotot ovat alentuneet ja tulevaisuus näyttää epävarmalta. Siinä mielessä täytyy vain toivoa, että vaikka tällä haetaan nyt ratkaisua ensi vuoteen — ja se on ihan ymmärrettävää, että tässä ongelmaa pystytään ensi vuoden osalta paikkaamaan, mikä on hyvä asia — niin kuitenkin järjestökenttä elää valtavassa epävarmuudessa, kun ei tiedetä, mikä on se pitkän aikavälin ratkaisu.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Useissa puheenvuoroissa on muistutettu tästä valtion budjettirahoituksesta, ja täytyy kyllä huomioda, että esimerkiksi tänä päivänä ministeri Annika Saarikon ulostulo kertoi siitä, että se budjettirahoituksen varassa oleminen vasta epävarmaa on näitten järjestöjen tulevaisuuden kannalta, koska kulloinenkin ministeri, kulloinenkin hallitus tekee sitten sellaisia päätöksiä ja leikkauksia kuin hyväksi näkee. Täytyy sanoa, että yhdyin myöskin niihin ihmettelijöihin, että mitä ministeri mahtoi tänään tarkoittaa sillä, kun hän sanoi, että olympiaurheilusta leikataan, ja siinä yhteydessä hän niin kuin kehotti siihen, että pitäisi lajissa katsoa, mihin rahaa käytetään. No suomalainen urheilujärjestelmä perustuu siihen, että se sama lajiliitto liikuttaa niitä lapsia ja nuoria niitten urheiluseurojen kautta ja pitää huolta siitä urheilijan polusta, jos se sitten johtaa sinne huippu-urheiluun saakka. Eli nyt sitten itselleni jäi sellainen käsitys, että tarkoitettiinko siis tällä nyt sitä, että jos olympiaurheilusta leikataan, niin nimenomaan sen lajin olympiastatus on se, joka tässä nyt on leikkurin alla — eliikka sellaisten lajien, jotka ovat mukana olympialaisissa, pitää varautua siihen, että leikkuri heiluu, ja sitten muitten lajien kohdalla on tulevaisuus mahdollisesti valoisampi.

No, joka tapauksessa tähän hallituksen esitykseen nähden täytyy sanoa, että toivon, että meillä olisi vielä mahdollisuus siihen, että meillä olisi parlamentaarisesti pohdinnassa, mitä tehdään järjestöjen rahoitukselle tulevaisuudessa, ja toisaalta myöskin se, mikä on Veikkauksen tilanne tulevaisuudessa. Itse näen tärkeänä, että Veikkauksen monopoli säilyy, koska mielestäni rahapeliongelmat eivät todellakaan mihinkään häviä sillä, että se järjestelmä puretaan. On aivan turha kuvitellakaan, että ulkomaisia rahapelifirmoja, jotka sormet syyhyten odottavat, että pääsisivät Suomen markkinoille käärimään voittonsa, tipan tippaa kiinnostavat suomalaisten rahapeliongelmat ja että niitten hoitaminen olisi heidän kontollaan. Tämä monopoli kuitenkin on se, millä pystytään hoitamaan näitten rahapeliongelmaisten tilannetta. [Puhemies koputtaa] Sen tähden toivon, että tässä pystyttäisiin jollakin tavalla sitten tulevaisuudessa yli puoluerajojen löytämään kestävä ratkaisu.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean, että keskustelun kohteena on arpaisverolain 4 §:n väliaikainen muuttaminen.

17.10 Joakim Strand r: Värderade talman! Vi diskuterar uttryckligen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen. Det handlar om att lotteriskatten sänks från 12 procent till 5,5 procent, och det här är en del av den 347 miljoner stora så kallade Veikkaus-kompensationen. Sänkningen innebär 80 miljoner mer intäkter för Veikkaus och kring 6 miljoner för Paf om man jämför med 2019.

Tässä kollega Kiviranta toi jo hienosti esille sen, että tässä siis on kyse tieteen, taiteen, liikunnan ja ylipäätään monipuolisesti kolmannen sektorin tukemisesta.

Med de här pengarna stödjer vi viktiga aktiviteter inom den tredje sektorn, såväl konst och kultur som idrott och mycket annat värdefullt. De här pengarna är nu tryggade, kan man säga, för nästa år.

Ensi vuosi on aika hyvin tällä turvattu, mutta varmaan tämä hallitus ja monet tulevatkin hallitukset joutuvat pohtimaan, miten näitä tärkeitä asioita sitten jatkossa parhaalla ja keskeisimmällä tavalla rahoitetaan.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

17.11 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä se juuri niin on, että tämän kaiken ratkaisemiseksi tarvitaan monia elementtejä, joista yksi merkittävä nyt ensi vuodelle on tämä veron lasku. Kaiken kaikkiaan on syytä pohtia ensinnäkin sitä, että voisimme tulevinakin vuosina säilyttää Veikkauksen monopolin. Pidän sitä äärimmäisen tärkeänä. Aivan kuten edustaja Essayah sanoi, niin eivät ne ulkomaiset peliyhtiöt välitä pätkeäkään peliongelmistä. Ei ole mitään syytä antaa sinne jotakin etua puuttumalla ja käymällä Veikkauksen kimpuun, vaan nimenomaan tämän vaikean ongelman ratkaisussa se Veikkauksenkin toiminta ja tämä monopoli on meillä tarpeen. Ja lienee turha edes todeta, että kyllähän se on hyvin tärkeää, että myös sitä kautta nimenomaan kykenemme rahoittamaan kaiken kaikkiaan meidän liikuntaa, urheilua, kulttuuria ja nuorisotyötä, ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen rahoituksen turvaaminen on niin ikään äärimmäisen, äärimmäisen tärkeää.

Siksi minusta, puhemies, on hyvin tärkeää, että varsin nopeasti kuitenkin hallitus löysi keinon tässä ja nyt auttaa ensi vuodelle tämä ratkaisu ja saman tien kaivaa lisää keinoja. Itse kyllä pidän hyvin tärkeänä, että missään nimessä mihinkään leikkureihin ei pidä ryhtyä, vaan on kansantaloudellinenkin etu, että liikunnan ja kulttuurin ja näiden toimintaedellytykset turvataan.

Puhemies! Mitä tulee sitten ylipäätään esimerkiksi kulttuurin ja liikunnan rahoitukseen, niin kylläpä minä luulen, että tässä ymmärrän, että kokoomus haluaa tehdä oppositiopoliitiikkaa, mutta en kehottaisi tulemaan viivalle tämän hallituksen kanssa. Nimittäin jo ennen koronapandemiaa hallitusohjelmassa sovittiin mittavia lisämäärärahoja liikuntaan ja kulttuuriin toisin kuin edellisen hallituksen aikana, jolloin jopa teattereiden ja näiden valtionosuuden uudistusta yritettiin tehdä kustannusneutraalisti. No tämä hallitus ei siihen lähtenyt, vaan selkeästi lisävoimavaroja tulee, eli tässä en kehottaisi tulemaan viivalle.

Tämä ongelma on yhteneväinen, oli hallitus minkä värinen tahansa, mutta pidän hyvänä, että tämä hallitus katsoi tarpeelliseksi korjata nimenomaisen ongelman myös tässä ja nyt ja tarttui siihen varsin hanakasti. Eli kyllä tässä työtä tehdään, ja ainakin itse olen jo vuosia seurannut hyvin läheltä tätä kehitystä ja kantanut huolta silloin tällöin Veikkauksen tilanteesta, ja jälleen kerran olemme siinä tilanteessa, että isoja ratkaisuja on löydetty. Olen tottunut, että nämä ovat osin sellaisia, joita myös yhteistyössä kyllä etsitään, että siinä mielessä välttämättä en katsoisi, että tässä on ensimmäinen oppositiopolitikonin paikka.

17.14 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Äsken kehuin suuresti arvostamaani edustaja Satosta, mutta kyllä tämän jälkimmäisen puheenvuoron kohdalla, kun hän arvosteli ministeri Saarikkoa minusta erittäin aiheettomasti, tuli mieleen se, mitä nykyinen tasavallan presidentti aikanaan sanoi tunnetusta seiväshyppääjästä Antti Kalliomäestä, ministeristä ja kansanedustajasta: ”Taisi mennä Kalliomäen seiväs väärään kuoppaan.” Taisi Satosellakin näin käydä nyt.

Nimittäin ministeri Saarikkohan heti ensimmäisenä jo kesällä, muistaakseni heinäkuussa, sanoi, että tänä vuonna Veikkauksen tuottojen vähenemisestä johtuva rahoitusaukko paikataan täysin ja että Veikkauksen edunsaajarahaa saaville tulee myös ensi vuonna se sama raha kuin tänä vuonna. Se, miten jatkossa mennään, on meille kaikille epäselvää, mutta ensi vuosi on hoidettu, ja tässähän on monenlaisia hankkeita Veikkauksen aseman parantamiseksi, muun muassa nettipelaamisessa tämä rahansiirtojen estäminen, blokeerauksesta puhutaan. Se voi parantaa merkittävästi sitä tilannetta, että Veikkaus häviää tässä nettipelaamisessa ehkä koko ajan.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Eli kyllä tässä nyt hallitus yrittää kaikkensa tehdä, että tämä asia asianmukaisesti hoidetaan, ja en mielelläni ehkä haluaisi, että hyvää hallitusta, joka on toiminut ensi vuoden osalta hyvin, moititaan tässä vaiheessa.

17.16 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kun tämä keskustelu laajeni tästä veron laskusta, joka on siis laastaria tähän vaikeaan tilanteeseen, koskemaan laajemmin tätä, mitä tässä ollaan ratkomassa, eli taiteen, tieteen, kulttuurin, urheilun ja liikunnan rahoitusta ja sen tulevaisuutta, niin en malttanut olla ottamatta puheenvuoroa myös tähän.

Edustaja Satonen ihan oikein nosti esille sen, että vielä tämän vuoden alkupuoliskolla, kesällä tämä hallitus oli leikkaamassa noin kolmanneksen liikunnan, urheilun, kulttuurin, tieteen ja taiteen rahoituksesta. Tämä kenttä — järjestökenttä, urheiluseurat — älähti ja puuttui tilanteeseen, ja sen jälkeen ministeri Saarikko taipui ja suostui tekemään tämän korjauksen, joka nyt tässä seitsemännessä lisätalousarviossa tehdään. Näin tämä meni, ja tämä ja ensi vuosi on korjattu.

Edustaja Könttä hehkutti jollain tavalla tätä ratkaisua, että tämä on nyt osoittanut muka sen, että rahoitus onnistuu näinkin eli budjetin kautta. Totta kai — tältä vasemmistohallitukseltahan ovat onnistuneet kaikki rahoitukset, kun raha on otettu velkarahana. Eihän siinä ole voinut epäonnistua, jos ei ole minkäänlaista rajoitetta ollut sen rahan käyttämiseen. Totta kai silloin on onnistuttu kaikissa paikoissa, ja nyt pitäisi edustaja Köntänkin, kun tästä asiasta puhuu, huomata, mikä on tilanne siinä vaiheessa, kun tämä älytön, massiivinen lasten velkarahan käyttäminen loppuu. Silloin ollaan aika paljon totisemmassa paikassa, ja siitä problematiikasta edustaja Satonenkin tässä puhui. Hallitus ei ole tehnyt minkäänlaista hahmotelmaa siihen, mikä on tilanne ensi vuoden jälkeen, vuonna 2022. Itse asiassa, edustaja Viitanen, jos te olette katsonut teidän hallituksenne vastuuministerin tämänpäiväisen ulostulon Maaseudun Tulevaisuudessa, niin Maaseudun Tulevaisuudessa teidän hallituksenne urheiluministeri Annika Saarikko vahvistaa, että tulevaisuudessa olympiaurheilun rahoitusta joudutaan leikkaamaan. ”Tulevina vuosina on jaossa niukkuutta. Kannustan kaikkia lajiliittoja ja urheiluporukkaa aloittamaan keskustan siitä” — kyllä on pitänyt sanoa ”keskustelun siitä” — ”mikä on toiminnan kovin ja tärkein ydin. Mikä on kaikkein tärkeintä?” Tämä on lainaus Maaseudun Tulevaisuudesta, edustaja Viitanen, teidän vasemmistohallituksenne urheiluministeri Annika Saarikolta.

Eli nyt hallitus on ensimmäisen kerran ottanut esille sen, että velkarahaa ei enää riitäkään loputtomiin, ja mistä, edustaja Viitanen, teidän vasemmistohallituksenne lähtee ensimmäisenä leikkaamaan? Tieteestä, taiteesta, kulttuurista, urheilusta, liikunnasta, jopa lasten liikunnasta — siitä, mistä tässä salissa on puhuttu tähän asti pitkään, että pidetään huoli, että lapsilla olisi edes yksi harrastus, mahdollisuus liikunnalliseen harrastukseen tai sitten teatteriharrastukseen tai muuhun. Tämä on nyt ainoa, mistä tämä hallitus on kertonut, että tästä vasemmistohallitus, edustaja Viitanen, ryhtyy leikkaamaan. Tämän on vahvistanut urheiluministeri Annika Saarikko Maaseudun Tulevaisuudessa, ja itse olen oppinut luottamaan, että Maaseudun Tulevaisuus kertoo sen, miten asiat ovat.

Tämä tilanne on, arvoisat kollegat, vakava, ja minun mielestäni oli hyvä, että edustaja Satonen tämän nosti esille. Niin kuin edustaja Kivirantakin totesi, tämä ja ensi vuosi on nyt velkarahalla hoidettu, mutta ei tämä hallitus ole pystynyt tekemään mitään ratkaisua varmistaa tästä rahoitusta vuodesta 22 eteenpäin, ja nyt vasemmistohallituksen urheiluministeri Annika Saarikko kertoo, että leikkuri tulee käymään urheiluun, liikuntaan, tieteeseen, taiteeseen ja kulttuuriin. Ei tule käymään meille.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

17.21 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen kuvasi erittäin hyvin, mistä tässä asiassa on kyse, ja toivon todellakin, että arvostamani edustajat Kiviranta ja Viitanen pitävät huolen siitä, että tämä ei pidä paikkaansa, mitä ministeri Saarikko on tänään sanonut — tai sanotaan, että se pitää paikkansa, mitä hän on sanonut, mutta että se ei realisoidu käytännössä vuonna 2022 ja siitä eteenpäin — koska ainakin tässä salissa näyttää nyt olevan hyvin vahva tahto siihen, että liikunnalta, urheilulta, taiteelta, tieteeltä, kulttuurilta ja sosiaalijärjestöiltä ei oteta rahaa poies, vaikka ei varmaan ole realismia, että Veikkauksen tuotto palautuu sille tasolle, mikä sillä oli ennen koronaa.

Haluan tässä sen sanoa omalta osaltani, että siinä yhdyn kyllä edustaja Essayahin puheenvuoroon — ja taisi Viitanenkin sanoa — että minä en myöskään usko siihen, että suomalaisten järjestöjen kannalta paras tilanne olisi se, että Veikkauksen monopolista luovutaisiin, enkä usko, että se on myöskään peliongelmiin mikään ratkaisu, vaan kyllä siinä todennäköisesti meidän saamamme rahamäärä pienenesi ja peliongelmien kasvaisivat. Se on ainakin oma arvioni tilanteesta.

Mutta se oli kyllä rakentava ehdotus, joka tässä tuli edustaja Essayahin taholta — ja taisi edustaja Heinonenkin siihen viitata — että kun tämä nyt on niin mittava ongelma, niin tähän pitäisi kyllä varmaan tällainen parlamentaarinen työryhmä nyt perustaa ja hakea ihan yhteisesti ratkaisua tähän. Itse kyllä pelkään pahasti, että jos tämä jää aina vuosittain budjettirahoituksen yhteydessä päätettäväksi, niin silloin on kyllä suuri riski siitä, että nämä järjestöt jäävät tässä kärsijän rooliin. Aivan kuten edustaja Viitanen sanoi, se ei ole kansantaloudellisestikaan järkevää, koska se euromäärä, joka tänne annetaan, poikii valtavasti vapaaehtoistyön ja järjestötoiminnan kautta muuten tähän yhteiskuntaan takaisin. Eli tämä on kyllä semmoinen haaste, johon pitää nyt löytää ratkaisuja, ja toivon, että nyt otetaankin tässä semmoinen asenne, että lähdetään sitä ratkaisua etsimään, eikä sellainen asenne, joka ministeri Saarikolla oli, että hän rupeaa valmistamaan näitä järjestöjä sitä varten, että teidän täytyy nyt pärjätä niukemmilla resursseilla. Yritetään etsiä se ratkaisu, mitä kautta tämä rahoitus pystytään turvaamaan, koska se on varmasti suomalaisen yhteiskunnan etu.

17.23 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies ja hyvät kollegat! Oikeastaan keskustelu on laajentunut hieman, ja sallitaan varmaan minullekin tämä kannanotto tähän.

Täällä on noussut esiin tänä päivänä urheiluministeri, tiede- ja kulttuuriministeri Saarikon lausuma, jossa hän on sanonut, että Suomen olympiakomitealle valittava uusi puheenjohtaja joutuu aloittamaan toimensa haastavassa toimintaympäristössä. ”Tulevina vuosina jaossa on niukkuutta.” Tämä erityisesti koskee olympiaurheilua, joka tähän on nimetty. ”Kannustan kaikkia lajiliittoja ja urheiluporukkaa aloittamaan keskustelun siitä, mikä on toiminnan kovin ja tärkein ydin. Mikä on kaikkein tärkeintä?” Täällä urheilun saralta valistetaan seuraavasti, tämä on ministerin puheesta lainausta: ”Me tarvitsemme isänmaallisuutta ja kansallistunnetta vahvistavia kokemuksia, joita huippu-urheilu tarjoaa. Toisaalta huippu-urheilijoita ei ole ilman junioritoimintaa. Mutta riittävä taso pitää määritellä. Ihan kaikkea ei jatkossa voida enää rahoittaa.” Tämä uutisen mukaan kohdistuu erityisesti olympialajeihin.

Jos itse kääntäisin, miten urheilun ystävänä tämän asian näen, niin täällä Saarikon lauseessa ”toisaalta huippu-urheilijoita ei ole ilman junioritoimintaa”, näkisin tämän asian enemmänkin toisin päin, siten, että ilman huippu-urheilijoita ei ole junioritoimintaa. Se on enemmänkin näin. Urheilutoiminta tuo tämmöistä kansallistunnetta vahvistavaa, ja se auttaa meidän junioreita, lapsia kasvamaan semmoisiin terveisiin liikunnallisiin elämäntapoi-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

hin. Jos nyt tästä olympiaurheilun rahoituksen leikkaamisesta voisin kertoa sillä tavalla, että olen tämmöisen nuoren olympialajin urheilijan elämää seurannut riittävän läheltä, ja ihmettelen, miten tästä enää voidaan säästää. Tämä olympiaurheilijoiden tukeminen on siis Suomessa aivan naurettavalla tasolla jo tällä hetkellä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja, muistutan, että arpajaisverolain 4 §:n muutokset ovat kyseessä.

Kyllä minä tiedän, mutta nyt on muiltakin sallittu tämä keskustelu, joka on laajentunut tähän. — Miten voidaan lähteä supistamaan sellaista, joka on jo supistettu? 23-vuotias huippu-urheilija elää tällä hetkellä 6 000 euron opetus- ja kulttuuriministeriön urheilija-apurahalla. Yksilölajin urheilijana hänellä valitettavasti ei ole kovin montaa tämmöistä taloudellista tukijaa. Semmoisesta, mitä ei enää käytännössä enää ole jäljellä, ei voida supistaa. Tämä pitää kaikin keinoin, jollakin tapaa pystyä hoitamaan. Jos se on ensi vuonna hoidettu, sen pitää olla hoidettu myös jatkossakin, ja mieluiten niin, että nämä summat kasvavat. Ei ole kovin hääviä lähteä edustamaan Suomea nuorten MM-kisoihin: tulee siellä menestystä tai ei, kun pääsee kotiin, niin lajiliitosta tulee lasku matkasta postilaatikkoon. Tämä on se valitettava totuus, mikä tällä hetkellä Suomessa on. Näiden urheilijoiden asema on nyt jo muiden maiden urheilijoihin verrattuna erittäin surkea Suomessa tällä hetkellä. Elikkä pikemminkin teidän siellä hallituksessa ja ministerin tulisi miettiä, millä tavalla tätä tukea voitaisiin osoittaa lisää, koska kaikki tässä salissa tiedämme, että se ruokkii muita, junioreita ja lapsia, antaa heille esikuvaa siitä, mikä heitä kuljettaa kohti liikunnallisuutta ja terveitä elämäntapoja.

Tämä asia on tärkeä. Tämä pitää saada hoidettua. On hienoa, että se on nyt hoidettu edes tällä tasolla, mutta sitä pitää pyrkiä lähtemään parantamaan. Vaikka me puhumme tässä arpajaisverolaista, haluaisin kyllä edustajana, joka nyt on tiettyä kritiikkiä antanut tiettyjä asioita kohtaan, kehottaa teitä kaikkia miettimään, että jos tällainen huippu-urheilija nauttii valtion verotonta urheilija-apurahaa 6 000 euroa vuodessa, minne muualle tai mihin muihin ryhmiin tätä rahaa menee. Enkä ihan täysin ymmärrä sitäkään, että Veikkauksen rahoista, joka on alun perin ollut urheilujärjestöjen järjestö — ymmärrän sen, että sinne on liitetty suomalaista taidetta ja tieteen tukemista — valitettavan paljon käytetään rahaa nykyään kaikkiin maahanmuuttajien erilaisiin polkupyöräkursseihin ja muihin. Se on mielestäni väärin. — Kiitän.

17.31 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Harmi, että edustaja Heinonen tämän teatralisen puheenvuoron jälkeen ei ole salissa. Olisin halunnut sanoa hänelle, että puhina oli kova mutta painot eivät nyt tällä kertaa valitettavasti nousseet, nimittäin kaikki, ketkä tuon puheenvuoron kuulivat, nyt ymmärtävät, että siinä mentiin aika rajusti asioiden edelle. Sitä en osaa sanoa, mitä tuleman pitää — kukaan meistä ei tiedä — mutta on selvää, että jos ministeri jotakin heittää pohdittavaksi, niin se ei ole vielä päätöksentekoa, saatikka sitten realisoitunut leikkaus, miltä edustaja Heinonen kovasti tässä puheenvuorossaan yritti saada näyttämään. Mutta sille annan sitten tämmöisen teatralisen arvon toki.

Mutta jos menemme nyt itse asiaan ja tähän tilanteen vakavuuteen, niin, puhemies, kyllä mielestäni näin on, että täytyy sanoa, että edustaja Satosella oli mielestäni hyvä ote tässä. Eli te näitte kuitenkin realistisena sen ja totesitte, että nyt vielä ei ole realisoitunut mikään, toisin kuin edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan antoi ymmärtää, ja nimen-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

omaisesti lähditte hakemaan sitä kulmaa, että tähän pitäisi nyt yhdessä miettiä ratkaisua. Olen tottunut näkemään teidät joskus aikanaan Yleisradion osalta parlamentaarisen työn johtajana, ja siinäkin yhdessä saimme sovittua hyviä periaatteita muun muassa Yleisradion rahoituksen turvaamisesta. Mielestäni tässä yhteistyökin on valttia, ja sanoisin, puhemies, että kyllä tässä sellainen kansallisen pohdinnan paikka on, koska kukaan ei varmastiakaan halua, että meidän järjestelmämme murtuvat, ja täytyy näitä kaikenmoisia ratkaisuja tässä sitten asialle miettiä.

Puhemies! Näkisin tärkeäksi sen, että vaikka ymmärrän sen paineen, mitä siellä urheilu-, liikunta- ja kulttuuripuolella on sen suhteen, että epävarmojen veikkausvoittovarojen varassa emme voi elää loputtomasti ja pitäisi saada paljon budjetin puolelle, niin tässä täytyy todellakin muistaa, että tulemme tarvitsemaan molempia instrumentteja. Budjetin puolella niukkuutta tulee olemaan, sitä en usko edes kokoomuksen kiistävän, vaikka heillä vähän poukkoilevaa talouspoliittista ulosantia tällä kaudella on ollutkin — välillä ollaan huolissaan menoista ja välillä kevennetään hurjasti veroja ja sitten ollaan huolissaan velasta, kun ensin pistetään kovasti, Heinonenkin satoja miljoonia, äänestyksiin joulun alla — mutta tässä asiassa varmasti huoli toivottavasti on yhteinen.

Siitä kyllä pidän kiinni ja tiedän ja tunnen asiaa hyvin tarkkaan, että tämä hallitus on kyllä nimenomaisesti halunnut jo ohjelmassaan [Puhemies koputtaa] ja sitten tässä kriisitilanteessa turvata suomalaisen kulttuurin ja liikunnan toimintaedellytyksiä.

17.34 Joakim Strand r: Värderade talman! En halua itsekään tätä keskustelua enää pitkitää. — Urheilu, tiede, taide, kulttuuri, kolmas sektori ovat varmaan kaikille tässä salissa tärkeitä, ja ollaan nyt iloisia siitä, että ensi vuosi on hyvin hoidettu, muun muassa tämän Veikkaus-asian kautta, ja mietitään sitten yhdessä, miten se hoituu jatkossa.

Tässä on varmaan kymmenen kertaa viitattu ministeri Saarikkoon, joten olisi varmaan kohtuullista jatkaa sitä keskustelua silloin, kun ministeri on myös itse paikalla. Yleensä se on suhteellisen tyylikästä.

Tässä on puhuttu paljon vuodesta 22 ja siitä eteenpäin. Ehkä se on merkki siitä, että ollaan kuitenkin aika tyytyväisiä hallituksen tähän esitykseen, kun pyritään etsimään virheitä tulevaisuudesta. — Kiitoksia.

17.35 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Vähän hitaana vielä pyysin yhden. — Juuri tämän haluaisin kyllä itsekin todeta, että mielestäni olisi kohtuullista, että näissä vakavissa asioissa sitten jos halutaan tehdä johtopäätöksiä jo valmiiksi siitä, mitä tuleman pitää, kannattaisi ensin kuunnella, mistä on kyse hänen näkökulmastaan ollut. Itse tietenkin totean omalta osaltani sen, minkä tiedän, että tämä hallitus ja varmasti hallituspuolueet ja ainakin itse henkilökohtaisesti ja oma puolueeni haluavat tehdä kaikkensa ja ovat tehneetkin parantaakseen nimenomaisesti liikunnan, urheilun, kulttuurin asemaa. Meillä on tästä hyvät ohjelmat. Esimerkiksi sosiaalidemokraatit ovat koko ajan työtä tehneet, ja kyllä mielestäni näyttöäkin löytyy. Tekoja löytyy. Tämän kauden alussa hallitusohjelmaa tehtäessä nimenomaisesti saimme sinne lisäresurssia ja tärkeitä kirjauksia näiden asioiden suhteen. Esimerkiksi parhaillaan ollaan toteuttamassa historiallisen isoa teatterien, orkestereiden, museoiden valtionosuusuudistusta, johon saimme selkeästi lisää resursseja, kuin myös muutenkin tälle alalle. [Puhemies: Nyt arpajaisverolain 4 §:ään!] — Puhemies, haluan vain summata yhteen, että kyllä tässä ihan toisenlainen tahto on kuin mistä täällä annettiin kuva.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

17.36 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Aivan lyhyesti: Esimerkiksi viikon ilmainen kokeilu siitä harrastuksesta, minkä haluaisi valita, eli jokainen suomalainen nuori saa valita yhden harrastuksen. Minusta tämä on juuri se suunta, mihin me koko eduskuntana yhdessä olemme halunneet mennä, ja nyt tässä edettiin. Että ei ehkä kannata toisen ministerin suuhun sellaisia laittaa, mitä hän ei faktisesti ole sanonut esimerkiksi nuorten liikunnasta leikkaamisesta, kun asia on juuri päinvastoin.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 170/2020 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.